Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 8. prosinca 2021.
(OR. en)

14386/21
ADD 3

Međuinstitucijski predmet:
2021/0375(COD)

AG 111
INST 422
PE 114
FIN 931
DATAPROTECT 272
CODEC 1554
DISINFO 39
FREMP 280
IA 198

POPRATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	25. studenoga 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. preth. dok.:	ST 14388/21 - COM(2021) 734 final - SEC(2021)577 final - SWD(2021)359 final
Br. dok. Kom.:	SWD(2021) 360 final
Predmet:	RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA priložen dokumentu Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (preinaka) – Sažetak izvješća o procjeni učinka

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2021) 360 final.

Priloženo: SWD(2021) 360 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 25.11.2021.
SWD(2021) 360 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća

o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i europskih političkih zaklada (preinaka)

{COM(2021) 734 final} - {SEC(2021) 577 final} - {SWD(2021) 359 final}

Sažetak

Procjena učinka revizije Uredbe 1141/2014 o statutu i financiranju europskih političkih stranaka i zaklada.

A. Potreba za djelovanjem

O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?

Europske političke stranke transnacionalna su stranačka savezništva čiji je cilj „doprinijeti stvaranju europske političke svijesti i izraziti volju građana Unije” (članak 10. stavak 4. UEU-a). Njihovi statuti i financiranje uređeni su Uredbom 1141/2014. Uredba je dvaput izmijenjena prije europskih izbora 2019., no ima prostora za poboljšanje:

- odredbi o financiranju;
- odredbi o vrijednostima EU-a, demokraciji i transparentnosti;
- provedbe i administrativnog opterećenja.

Što bi trebalo postići?

Glavni su ciljevi revizije sljedeći:

1. poboljšati zakonodavni okvir kojim se europskim političkim strankama i zakladama omogućuje da ispune svoju zadaću stvaranja europske političke svijesti osiguravanjem demokratskih načela utvrđenih u članku 10. UEU-a;

2. osigurati da europske političke strane i zaklade u većoj mjeri poštuju vrijednosti EU-a iz članka 2. UEU-a;

3. na bolji način osigurati dobro financijsko upravljanje u europskim političkim strankama i zakladama, osigurati odgovarajuću provedbu Uredbe i smanjiti administrativno opterećenje.

Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?

Pravna osnova inicijative jest članak 224. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u kojem se navodi da „Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, uredbama utvrđuju propise koji uređuju političke stranke na europskoj razini iz članka 10. stavka 4. Ugovora o Europskoj uniji, a posebice pravila o njihovu financiranju”.

Budući da Ugovor omogućuje utvrđivanje pravila kojima se uređuju europske političke stranke u obliku uredbe, sve promjene postojećih pravila moraju se utvrditi na razini EU-a u skladu s člankom 224. UFEU-a.

B. Rješenja

Koje su opcije za postizanje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija? Ako ne, zašto?

Osnovni scenarij (prva opcija) jest zadržati *status quo* i ne revidirati Uredbu 1141/2014 kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2019/493. No u tom bi slučaju prethodno utvrđeni problemi ostali neriješeni, a Uredba možda ne bi bila primjerena za budući razvoj događaja.

Druga opcija usmjerena je na reviziju odredbi o financiranju sadržanih u Uredbi. Ta je opcija posve u skladu s obvezom koju je predsjednica von der Leyen preuzela u svojim političkim smjernicama u pogledu

iznošenja, u okviru akcijskog plana za europsku demokraciju, zakonodavnih prijedloga za transparentnije plaćeno političko oglašavanje i jasnija pravila financiranja europskih političkih stranaka[1]. Tom bi se opcijom poboljšala financijska održivost europskih političkih stranaka i zaklada, stvorila dodatna zaštita od stranog uplitanja putem donacija te bi se europskim političkim strankama i zakladama omogućila svrsishodnija suradnja s politički bliskim strankama članicama izvan EU-a.

Treća opcija ne ograničava se samo na reviziju odredbi o financiranju, već obuhvaća i druge dijelove teksta Uredbe koji bi se, na temelju analize Komisije i komentara dionika, mogli ciljano poboljšati. Uz reviziju odredbi o financiranju, ta opcija obuhvaća smanjenje administrativnog opterećenja, poboljšanje sustava provedbe i sankcija, operacionalizaciju mehanizma provjere poštovanja vrijednosti EU-a i promicanje rodne ravnopravnosti.

U procjeni učinka predlaže se primjena treće opcije jer najbolje pridonosi ostvarenju općih ciljeva revizije.

Koja su stajališta dionika? Tko podržava koju opciju?

Europske političke stranke, zaklade, Tijelo za europske političke stranke i zaklade te dužnosnik za ovjeravanje Europskog parlamenta složili su se da Uredba 1141/2014 daje koristan pravni okvir za njihovo djelovanje te da uspostavljeni sustav nije potrebno dubinski mijenjati. Tijekom neformalnih savjetovanja, međutim, upozorili su Komisiju na niz nedostataka.

Ta su opažanja potvrđena u nacrtu izvješća Odbora za ustavna pitanja Europskog parlamenta (AFCO).

Komisija je organizirala i otvoreno javno savjetovanje, provedeno od 30. ožujka 2021. do 22. lipnja 2021. Komentare su u okviru savjetovanja dostavili građani EU-a, nevladine organizacije, države članice, jedna istraživačka organizacija, jedno privatno društvo i druge organizacije. Iako većina sudionika smatra da je Uredba 1141/2014 korisna ili vrlo korisna, smatraju da europske političke stranke nisu dovoljno vidljive i da nemaju na raspolaganju sredstva potrebna za ispunjavanje svoje ustavne zadaće.

Osim toga, Komisija se oslonila i na povratne informacije prikupljene u okviru otvorenog javnog savjetovanja o akcijskom planu za europsku demokraciju (15. srpnja 2020.–15. rujna 2020.), koje su pokazale da postoji široka potpora opsegu revizije Uredbe 1141/2014, osobito povećanju transparentnosti financiranja i pridruženosti na nacionalnoj i europskoj razini.

Komisija je u suradnji sa suzakonodavcima provela i opsežnu kampanju informiranja, osobito putem predstavnika država članica u Radnoj skupini Vijeća za opće poslove i članova odbora AFCO te koordinatora klubova zastupnika u Parlamentu.

U tim neformalnim i formalnim savjetovanjima dionici su izrazili potporu reviziji zakonodavstva putem ciljanih izmjena kako bi se riješili svi utvrđeni problemi.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Najpoželjnija je treća opcija jer se njome na sveobuhvatan način rješavaju svi utvrđeni problemi i postiže maksimalan pozitivan učinak na sve skupine dionika. Mjere predviđene tom predloženom opcijom najbolje bi pridonijele ostvarenju općih ciljeva revizije. Ta opcija obuhvaća kombinaciju mjera za rješavanje preostalih nedostataka odredbi o financiranju, promicanje vrijednosti EU-a, demokracije i transparentnosti, kao i poboljšanje provedbe i smanjenje administrativnog opterećenja te na taj način

[1] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_hr.pdf

europskim političkim strankama i zakladama pomaže da ostvare svoju ustavnu zadaću.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Integracija nekih mjera usmjerenih na konsolidaciju sustava financijskog izvještavanja za europske političke stranke i zaklade mogla bi postati složenija. To početno administrativno opterećenje nadoknadilo bi se, međutim, uklanjanjem sustava dvostrukog računovodstva koji trenutačno postoji u Uredbi.

Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?

Nema znatnog učinka. S obzirom na specifičnu prirodu Uredbe, odnosno činjenicu da izravno utječe na 20 organizacija (10 europskih političkih stranaka i njihovih 10 pridruženih europskih političkih zaklada), Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade te dužnosnika za ovjeravanje Europskog parlamenta, navedene opcije politike imat će zanemariv utjecaj na okoliš, gospodarstvo i društvo.

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

Isto. Vidjeti prethodno navedeno.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Procjena učinka bavi se učincima opisanih opcija u području temeljnih prava i demokracije, odnosno snažnijom ulogom europskih političkih stranaka i zaklada kojom se pridonosi stvaranju europskog demokratskog prostora. Europske političke stranke i zaklade istodobno bi se obvezale na bolje financijsko upravljanje i veću transparentnost, što bi u konačnici bilo bolje za glasače u Uniji i omogućilo im donošenje utemeljenijih odluka prije europskih izbora.

Proporcionalnost?

Prijedlog je proporcionalan jer ne podrazumijeva dubinsku izmjenu sustava, već je usmjeren samo na nedostatke preostale nakon dviju prethodnih revizija ove Uredbe kako su ih utvrdili glavni dionici.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Članak 38. Uredbe sadržava klauzulu o reviziji prema kojoj Europski parlament svakih pet godina mora objaviti izvješće o primjeni ove Uredbe, i to nakon savjetovanja s Tijelom za europske političke stranke i zaklade. U izvješću se, prema potrebi, navode moguće izmjene koje treba uvesti u statute i sustave financiranja.
U roku od najviše šest mjeseci od objavljivanja izvješća Europskog parlamenta Komisija mora predstaviti vlastito izvješće o primjeni ove Uredbe. Prema potrebi, izvješće može biti popraćeno zakonodavnim prijedlogom za daljnju izmjenu Uredbe.